

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Krok za krokem objevujeme svět

Zpracovala: Bc. Martina Kaděrová, ředitelka

V Bordovicích dne 31. 8. 2021

Aktualizace dokumentu 15.8.2023

Aktualizace dokumentu 22.8.2025

1. Identifikační údaje.....	4
1.1 Název ŠVP.....	4
1.2 Údaje o škole.....	4
1.3 Platnost dokumentu.....	6
2. Východiska tvorby ŠVP.....	7
2.1 Analýza situace stavu školy.....	7
2.2 Výstupy externího hodnocení ČŠI.....	7
3. Charakteristika školy.....	8
3.1 Základní údaje.....	8
4. Podmínky vzdělávání.....	10
4.1 Věcné (materiální) podmínky.....	10
4.2 Životospráva.....	11
4.3 Psychosociální podmínky.....	12
4.4 Organizace.....	13
4.5 Řízení mateřské školy.....	15
4.6 Personální zajištění.....	15
4.7 Spolupráce s dalšími institucemi.....	16
4.8 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery.....	16
4.9 Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	17
4.10 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	21
4.11 Systém péče o děti nadané a mimořádně nadané.....	22
4.12 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	23
5. Organizace vzdělávání.....	24
5.1 Kritéria přijetí dítěte.....	24
6. Charakteristika vzdělávacího programu.....	25
6.1 Vize 25	
6.2 Vzdělávací cíle a záměry.....	25
6.3 Formy a metody práce.....	26
7. Vzdělávací obsah.....	27
7.1 Principy vzdělávání.....	27
7.2 Výchovně vzdělávací strategie školy.....	27
7.3 Uspořádání témat ŠVP.....	28
7.4 Integrované bloky.....	29
7.4.1 Veselé šachy.....	29
7.4.2 Kdo jsem já a kdo jsi ty.....	34
7.4.3 Podzim maluje.....	38
7.4.4 Zima čaruje.....	45

7.4.5 Těšíme se, přišlo jaro.....	50
7.4.6 Do světa se těšíme.....	56
8. Dílčí projekty a programy.....	60
8. 1 Projekt „Kamarádi, poďte k nám“.....	60
8. 2 Projekt „Hájku, háječku“.....	66
8. 3 Projekt „Se Sokolem do života“.....	71
8. 4 „Metoda dobrého startu“.....	76
9. Systém evaluace.....	78
Seznam příloh:.....	81
Literatura a použitý materiál:.....	81

1. Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání MŠ Bordovice

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Krok za krokem objevujeme svět

1.2 Údaje o škole

Zřizovatel: Obec Bordovice

Sídlo zřizovatele: 744 01 Bordovice 130

IČO zřizovatele: 00 600 687

Název organizace: Mateřská škola Bordovice, příspěvková organizace

Adresa mateřské školy: 744 01 Bordovice 83

Datum zápisu školy do školského rejstříku: 1. 1. 2003

Datum zahájení činnosti: 21. 3. 1996

Resortní identifikátor: 600 137 066

Identifikační číslo školy (IZO): 107 624 869

IČO: 70 992 711

Ředitelka školy: Bc. Martina Kaděrová

Telefon:

mateřská škola: 556 855 539

školní jídelna: 552 303 922

E-mail: ms@bordovice.cz

Webové stránky: www.msbordovice.cz

Kapacita mateřské školy: 32 dětí

Počet tříd: 2 třídy od 1.9. 2023

Skladba tříd: homogenní

Kapacita školní jídelny: 32 jídel

Typ školní jídelny: vyvařovna s výdejnou

Provoz mateřské školy: 6:30 hodin - 16:00 hodin

Stálý počet pedagogů: 4

Stálý počet provozních zaměstnanců: 2

Tento počet v případě potřeby doplňují školní asistent nebo asistent pedagoga, popř. chůva

1.3 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1.9.2021 do 31.8. 2026

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 31. 8.2021

Datum projednání se zřizovatelem: 31. 8. 2021

Aktualizace dokumentu v souvislosti s navýšením kapacity a se zřízením další třídy od 1.9. 2023

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 30. 8.2023

Datum projednání se zřizovatelem: 30. 8. 2023

.....
ředitelka mateřské školy

Bc. Martina Kaděrová

.....
Razítko školy

2. Východiska tvorby ŠVP

2.1 Analýza situace stavu školy

V roce 2023 se výrazně projevila nedostatečná kapacita MŠ a proto byla od 1. 9. 2023 zřízena další třída a navýšena kapacita MŠ na 32 dětí. V mateřské škole je každoročně zastoupena významná skupina dětí mladších tří let. Na základě pozorování, vyhodnocování záznamů o dětech, autoevaluace průběhu a výsledků ve vzdělávání jednotlivých tematických bloků, bylo shledáno, že je potřeba upravit školní vzdělávací program z hlediska organizace režimu dne. Optimálním využitím Phmax při rozložení pracovní doby pedagogických zaměstnanců je možné připravovat vzdělávací nabídku s ohledem na individuální potřeby jednotlivých dětí.

Současně s věkovým složením vzdělávané skupiny dětí vznikla potřeba rozšíření nabídky nadstandardních aktivit pro nejmladší děti.

Vzhledem k pandemické situaci byla rovněž zjištěna potřeba zvýšené pozornosti věnované rozvoji vztahů mezi dětmi a jejich systematickému rozvíjení. Zároveň se opětovně ukázala nezbytnost zohledňovat potřebu adaptace jednotlivých dětí po dlouhých výpadech v docházce v průběhu školního roku souvislosti s uzávěrami mateřské školy z důvodu nákazy Covid, karanténou či nařízením vlády ČR. Významně narostla potřeba vzdělávat děti v oblasti zdravého životního stylu, zdravé výživy, stravovacích návyků a hygieny. Dle doporučení MŠMT se pak zaměřit na pohyb dětí, rozvoj jejich tělesné zdatnosti a na otužování. To vše se současným přesunutím maximálního množství vzdělávacích aktivit do exteriérů.

2.2 Výstupy externího hodnocení ČŠI

Na základě hodnocení mateřské školy ČŠI bylo doporučeno při organizaci vzdělávání ve větší míře zohlednit individuální a věkové rozdíly dětí ve věkově smíšené skupině. K tomuto závěru ČŠI bylo přihlédnuto při zřizování další třídy. Pro zajištění podpory samostatnosti dětí při přechodech na stravování a hygienu s ohledem na individuální tempo jednotlivých dětí se ukázalo jako prospěšné rozdělení dětí do tříd dle věku. Současně se snížením počtu dětí na třídu se zvýší bezpečnost při pohybu dětí vzhledem jejich zkušenosti a znalosti prostředí školy. Všechny učitelky budou zohledňovat individuální schopnosti dětí a jejich zkušenosti a zajistí správné provádění úkonů souvisejících se sebeobsluhou.

Současně bylo pro zlepšení činnosti školy doporučeno analyzovat prostorové a materiální podmínky školy se zaměřením na efektivnější způsob organizace vzdělávání.

Zároveň bylo v oblasti stravování doporučeno zaměřit se na organizaci stravování a přijmout opatření ke zvýšení pestrosti stravy a podpoře stravovacích návyků.

V roce 2023 byla kapacity školní jídelny snížena z počtu 40 na 32 strážníků.

3. Charakteristika školy

3.1 Základní údaje

Umístění školy v obci: v centru obce

Druh provozu školy: celodenní

Velikost školy: dvoutřídní mateřská škola

Počet školních budov: jedna přízemní budova

Venkovní areál školy: oplocená zahrada

Mateřská škola Bordovice je samostatnou příspěvkovou organizací, kterou zřizuje Obec Bordovice. Mateřská škola je umístěna uprostřed malebné podhorské vesnice Bordovice v sousedství kaple a nákupního střediska. Jedná se o klidnou lokalitu s možností pestrého vyžití v přírodě. Součástí školy je také oplocená a prostorná školní zahrada, která je situována za školní budovou.

Mateřská škola je v obci jediná, byla zřízena v budově bývalé základní školy. V roce 2014 proběhla rekonstrukce budovy školy, ve školním roce 2015/2016 byla z prostředků evropských fondů rekonstruována i školní zahrada. Stravování pro všechny děti zajišťuje mateřská škola prostřednictvím vlastní školní jídelny.

Vzhledem k tomu, že zájem veřejnosti o umístění dětí se opakovaně zvyšoval, kapacita mateřské školy byla navýšena s účinností od 1. 9. 2015 na 28 dětí. Podmínky pro činnost mateřské školy jsou stanoveny na základě platné legislativy z hlediska bezpečnosti, hygieny a zvolené organizace vzdělávání. V roce 2020 byla budova rozšířena o zastřešenou venkovní učebnu.

S ohledem na nedostatečnou kapacitu školy a rostoucí zájem o vzdělávání byla od 1.9. 2023 navýšena kapacity na 32 dětí a zřízena další třída. Toto navýšení bylo podmíněno stavebními úpravami, které se týkaly počtu záchodů a umyvadel. Současně bylo nezbytné umístit akustické panely v nově vytvořených prostorách další třídy.

Všechny místnosti i přilehlé prostory jsou moderně, účelně a prakticky zařízeny. Výzdobu tvoří především výtvarné práce a rukodělné výrobky dětí. Ty jsou prezentovány veřejnosti i na panelech před budovou mateřské školy. Informace o mateřské škole mohou získat zákonní zástupci na stránkách mateřské školy, z místního zpravodaje, popř. z hlášení místního rozhlasu.

Mateřská škola usiluje o všestranný rozvoj schopností dětí a získávání dovedností. Vede děti k osvojování základů klíčových kompetencí a získání předpokladů pro další vzdělávání. Učí děti přijímat základní hodnoty společnosti, upevňovat vztahy překračující rámec rodiny.

4. Podmínky vzdělávání

4.1 Věcné (materiální) podmínky

Prostory mateřské školy jsou situovány v přízemní školní budově. Skládají se z prostorů dvou samostatných tříd, které jsou propojeny posuvnými dveřmi. Jedna ze tříd je opatřena akustickými panely pro snížení hluku. Třídy jsou zároveň využívány jako místo k odpočinku dětí po obědě na lehátkách. Součástí je hygienické zázemí pro děti se sprchovým koutem, šatna pro děti, kancelář ředitelky a hygienické zařízení pro personál. V přízemí se nachází školní jídelna vybavená nábytkem odpovídajícím vzrůstu dětí, místnost je opatřena akustickými panely pro snížení zátěže hlukem, kuchyň mateřské školy je plně vybavena, strava je šetrně připravovaná v konvektomatu.

Mateřská škola má přiměřeně velké prostory, dětský nábytek, tělocvičné nářadí a zdravotně-hygienická zařízení, která jsou přizpůsobena potřebám a počtu dětí, jsou zdravotně nezávadná, bezpečná. Vybavení hračkami a pomůckami se neustále doplňuje, jsou nakupovány certifikované didaktické pomůcky a hračky. V rámci Národního plánu obnovy v roce 2022 byly třídy vybaveny digitálními učebními pomůckami. Průběžně je aktualizována rovněž dětská knihovna, zaměřená je především na atlasy, leporela a naučné knihy, a to i pro děti mladší tří let. Hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly a aby si je mohly samy brát a samy ukládat. Hračky pro mladší děti jsou přehledně umístěny v nejnižších přihrádkách polic. Rovněž dětský nábytek jak ve školní jídelně, tak i ve třídách je přizpůsoben vzrůstu dětí. Ve třídách je zřízeno několik námětových koutů pro spontánní hry dětí. Děti se dle svých možností podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, dětské práce a výrobky jsou přístupné rodičům i veřejnosti.

Z šatny dětí je přímý vstup do zahrady MŠ.

Mateřská škola má kvalitně vybavenou školní zahradu. Ve školním roce 2015/2016 byla z evropských fondů dokončena rekonstrukce školní zahrady. Školní zahrada je zřízena v přírodním stylu, vybavena dřevěnými herními prvky, vrbovým loubím, hmatovým chodníkem, hmyzím hotelem, ptačími krmítky a dalšími prvky přírodní povahy, které dětem umožňují výuku ve venkovním prostředí, rozvoj pohybových a pracovních dovedností, celoroční seznamování s přírodou a rozvoj environmentálního citění. Součástí zahrady jsou i vzrostlé jehličnaté stromy, vyvýšené záhony pro dětské zahradnické aktivity s bylinami a rozmanitou zeleninou. Děti své zahradnické zkušenosti mohou rozšiřovat i v rámci praktického využívání dvou kompostů. Postupně je rozšiřována jedlá zahrada o keře borůvek a rybízu. Ptačí krmítka umožňují dětem sezónní péči o

ptactvo. Stoly a lavičky jsou vhodně umístěné ve stinné části zahrady. V roce 2022 byla zbudována zastřešená venkovní učebna, která nabízí prostor k využití za každého počasí. Svým přímým napojením na šatnu mateřské školy se stala ideálním prostorem pro vzdělávání venku. Školní zahrada poskytuje prostor pro realizaci široké palety činností venku.

Část zahrady je určena k pozorování hmyzu jako motýlí louka, děti na konci léta pak mají příležitost k sušení sena a tradičním činnostem s kosením louky spojených. V zahradě má stanoviště také hmyzí hotel pro pozorování a péči o hmyz.

Zahradou vede okruh pro jízdu na odrážedlech a koloběžkách. Děti jsou při jízdě vybaveny ochrannými přilbami.

Hračky, nářadí, boby, sportovní náčiní, koloběžky, odrážedla a plastový nábytek je uskladňován v zahradním domku.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

4.2 Životospráva

Škola disponuje vlastní kuchyní. Strava je dětem podávána třikrát denně (dopolední přesnídávka, oběd a odpolední svačinka). V průběhu dne je dětem nabízena zelenina a ovoce. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány maximálně tříhodinové časové intervaly. Dětem je poskytována plnohodnotná strava podle zásad racionální výživy a jsou podporovány zdravé stravovací návyky a samostatnost. Děti mají v jídelníčku dostatek ovoce a zeleniny, luštěnin, mléčných výrobků, kvalitního masa a rozmanitých příloh, sezonně jsou nabízeny čerstvé ovocné šťávy a příležitostně domácí chléb. V jídelníčku jsou uvedena čísla alergenů. Děti se učí zásadám zdravé výživy a kulturnímu stolování.

K jídlu je dětem ponechán dostatečný prostor bez zbytečného spěchu. Střídání dětí v prostorách školní jídelny vyplývá z upraveného denního řádu tak, aby stravování dětí probíhalo v menších skupinách v klidu a bez časového tlaku. Děti jsou povzbuzovány k ochutnávání nových jídel.

Celodenně je zajištěn pitný režim. V rámci pitného režimu se děti mohou dle potřeby kdykoliv napít, samostatně si dolévají nápoje. Děti mají stále k dispozici dostatek tekutin, v nabídce je výběr jak čisté vody, tak i ovocné a bylinkové čaje, popř. ochucený nápoj.

Život v mateřské škole má svůj denní řád a pravidelný rytmus. Mimo extrémně nepříznivé počasí děti tráví každý den dvě hodiny venku na zahradě, ve venkovní učebně, ve volné přírodě či procházce. Děti jsou vybaveny z domova nepromokavými přezůvkami a pláštěnkami. Pravidelně jeden den v týdnu se děti vzdělávají v přírodě. Mateřská škola dětem poskytuje dostatek prostoru k volnému pohybu a hře uvnitř budovy i na zahradě. Každé dítě má prostor pro aktivity podle vlastní volby.

Děti odpočívají na lehátkách v dobře větraných místnostech, je možné využít i čističku vzduchu. Je respektována individuální potřeba spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Děti s menší potřebou odpočinku mají po krátkém odpoledním odpočinku na lehátku zajištěn vzdělávací program.

Učitelé svým chováním a zdravým životním stylem vytváří dětem přirozený vzor.

4.3 Psychosociální podmínky

V prostředí mateřské školy je kladen důraz na bezpečí a spokojenost dětí. Nově příchozí dítě má prostor adaptovat se v novém prostředí a snahou pedagogů je, aby se cítilo v MŠ dobře a bezpečně. Nově příchozím dětem nabízíme adaptační program za přítomnosti rodiče v MŠ. Rodiče před nástupem dítěte vyplňují dotazník o dítěti a učitelé tak získají aktuální informace o zájmech, zvycích a potřebách dítěte. Současně si dítě přináší do mateřské školy malé fotoalbum své rodiny, aby si podle potřeby mohlo fotografie prohlížet a upevňovat si svou identitu. Rodičům dle možností a po vzájemné domluvě vycházíme vstříc při přivádění a vyzvedávání dětí z MŠ. Učitelé respektují a dodržují zásady psychohygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví dětí. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem, je eliminován nadměrný stres a napětí. Nikdo není zvýhodňován ani nezvýhodňován, všechny děti mají stejná práva a povinnosti. Děti si osvojují potřebný řád a pravidla soužití, avšak jsou dobře vyváženy s osobní svobodou a volností. Děti ve třídě vytváří společenství, ve kterém se rozvíjí jejich charakterové vlastnosti a vzájemné vztahy. MŠ je pro ně místem, v němž se cítí uvolněně a dobře. Nevyvíjí na dítě tlak, dávají jasné a dětem srozumitelné pokyny. Pestrost činností během dne umožňuje jejich volné přizpůsobení potřebám dětí a aktuální situaci. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě dítěte a umožňuje rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb. Vhodně jsou realizovány spontánní i řízené činnosti, pohybové aktivity, relaxace i odpočinek odpovídají věkovým zvláštnostem. Pedagogický styl je podporující a projevuje se vstřícnou a naslouchající komunikací. Počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Učitelé dětem naslouchají, podporují je v samostatnosti a svobodném myšlení, komunikují s dítětem otevřeně a empaticky. Dostatečně děti chválí, povzbuzují a vyhýbají se negativním komentářům a nenásilně ovlivňuje prosociální vztahy (prevence šikany). Děti jsou vedeny ke spolupráci, není podporována

soutěživost. Pedagogové používají formativní hodnocení, vedou děti k sebehodnocení. Mezi dospělými a dětmi je rozvíjena vzájemná důvěra, ohleduplnost a tolerance. Učitelé usilují o to, aby třída byla pro děti kamarádkým prostředím, ve kterém panuje ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná pomoc a kamarádství.

Během dne mohou po oznámení učitelce volně chodit do umývárny a na toaletu. Děti rovněž pomáhají s přípravou pomůcek a materiálů pro zvolené aktivity, po hře nebo vzdělávací činnosti pomáhají uklidit pomůcky, po výtvarných aktivitách omývají a oplachují náčiní v umyvadlech.

4.4 Organizace

Při příchodu do mateřské školy je rodič nebo jeho zástupce povinen doprovodit dítě až do třídy a předat je učitelce. Rovněž při odchodu z mateřské školy si musí zákonný zástupce či zmocněná osoba vyzvednout dítě ze třídy s vědomím učitelky. Dítě je vydáváno pouze zákonným zástupcům a osobám uvedených v prohlášení rodičů (dokument Zmocnění k vyzvednutí dítěte), které je přílohou evidenčního listu dítěte. Jiným osobám se dítě nevydává.

Podrobnosti výkonu práv a povinností dětí a jejich zákonných zástupců v mateřské škole, podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky apod., upravuje školní řád, který je zpracován v souladu s požadavky školského zákona. Školní řád je zveřejněn na nástěnce v chodbě mateřské školy a byli s ním seznámeni zaměstnanci, děti i zákonní zástupci dětí. Ochranu citlivých údajů o dětech zajišťuje škola zabezpečením dokumentace a mlčenlivostí zaměstnanců.

Denní řád:

Mladší děti:

6:30 – 8:00

příchody dětí
spontánní hry
individuální a skupinové vzdělávací činnosti

8:00 – 9:30

pohybové aktivity
dopolední svačina
řízené vzdělávací činnosti

9:30 – 11:30

příprava na pobyt venku
pobyt venku
převlékání, příprava na oběd

11:30 – 12:00

oběd
hygiena, příprava na odpočinek
odchody dětí domů

12:00 – 14:00	poslech četby nebo relaxační hudby odpočinek na lehátku, popř. klidové činnosti	
14:00 – 14:30	svačina	
14:30 – 16:00	spontánní hry individuální a skupinové činnosti v jarních a letních měsících pobyt na školní zahradě odchody	děti

Starší děti:

6:30 – 8:00	příchody dětí spontánní hry individuální a skupinové vzdělávací činnosti	
8:00 – 10:00	spontánní hry pohybové aktivity dopolední svačina řízené vzdělávací činnosti	
10:00 – 12:00	příprava na pobyt venku pobyt venku převlékání, příprava na oběd	
12:00 – 12:30	oběd hygiena, příprava na odpočinek odchody dětí domů	
12:30 – 14:00	poslech četby nebo relaxační hudby odpočinek na lehátku, popř. klidové činnosti	
14:00 – 14:30	svačina	
14:30 – 16:00	spontánní hry individuální a skupinové činnosti v jarních a letních měsících pobyt na školní zahradě odchody	děti

Denní řád je natolik pružný, že umožňuje individuální přístup a přizpůsobení se aktuálním možnostem a potřebám dětí. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity. Každoročně dětem nabízen předplavecký výcvik a kurz bruslení. Mateřská škola vytváří pro děti klidné a bezpečné zázemí. Při nástupu do mateřské školy nabízíme postupnou vícedenní adaptaci. Nově přichodící dítě má prostor individuálně přivyknout novému prostředí. Aktivity řízené a spontánní jsou ve vyváženém poměru. Je vyhrazen dostatek času na spontánní hru. Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a objevování, experimentování a bádání. Při výchovně vzdělávacích činnostech je upřednostňována skupinová i individuální práce, děti se tak mohou účastnit aktivit v různě velkých skupinách. Plánované činnosti v MŠ vycházejí ze zájmů a

potřeb dětí a také z individuálních vzdělávacích potřeb a možností dětí, vzdělávání je pojímáno individualizovaně. Při realizaci vzdělávání jsou zajištěny vhodně materiální podmínky. Učitelé si s předstihem připravují pomůcky na plánované činnosti, zapojují při přípravě pomůcek i děti. Učitelé přistupují k práci zodpovědně, veškerý čas v pracovní době věnují vzdělávání dětí. Během celého dne je dbáno na osobní soukromí dítěte, děti nacházejí v mateřské škole potřebný klid, bezpečí a zázemí.

4.5 Řízení mateřské školy

Mateřská škola je řízena ředitelkou. Pedagogický tým se skládá z kvalifikovaných učitelek MŠ. Povinnosti a pracovní náplně jsou jasně stanoveny, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou vedením školy jasně vymezeny a kontrolovány. Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců. Cílem je vytvářet důvěrné a tolerantní prostředí, kde je všem zaměstnancům ponechán dostatek pravomocí a kde je respektován jejich názor. Zaměstnanci se scházejí na provozních poradách a pedagogických radách. Ředitelka školy motivuje zaměstnance ke kvalitní pedagogické práci, k dalšímu vzdělávání a pravidelně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců. Pedagogický kolektiv zve i rodiče ke spolupráci při organizaci pravidelných aktivit i běžném chodu MŠ. Plánování chodu mateřské školy a plánování pedagogické práce je funkční, pružné, vychází z analýzy a využívá zpětnou vazbu. Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu a podporuje spoluúčast všech pracovníků na rozhodování o zásadních otázkách. Školní vzdělávací program je tak průběžně doplňován.

Je vytvořen funkční informační systém. Rodiče jsou informováni o dění v MŠ prostřednictvím webových stránek: msbordovice.cz, e-mailu ms@bordovice.cz, školních nástěnek a obecního zpravodaje. MŠ úzce spolupracuje se zřizovatelem, školními poradenskými zařízeními (PPP, SPC) a dalšími subjekty a jinými odborníky.

4.6 Personální zajištění

Vzdělávací proces v MŠ realizují kvalifikované učitelky. Učitelky zajišťují optimální úroveň vzdělávání dětí. Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených pravidel, která jsou uvedena v náplni práce učitelky MŠ. Na úspěšném chodu mateřské školy se podílejí i nepedagogičtí zaměstnanci. Učitelky jsou podporovány v dalším vzdělávání a přistupují k němu aktivně. Ředitelka vytváří podmínky pro systematické vzdělávání pedagogů, podněcuje je v rámci samostudia k četbě odborné literatury, účasti na zajímavých přednáškách a akcích DVPP. Přímá pedagogická činnost učitelů ve třídě se dostatečně překrývá, rozvržení přímé pedagogické činnosti je smysluplné

s ohledem na uspořádání dne. Učitelé mají rozvrženu pracovní dobu tak, aby bylo po celou dobu zajištěno optimální vzdělávání dětí a jejich bezpečnost. Všichni zaměstnanci se chovají a pracují profesionálním způsobem. Péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je zajištěna ve spolupráci s odborníky příslušných školských poradenských zařízeních. Ředitelka MŠ zajišťuje současně logopedickou péči jako logopedická preventistka.

4.7 Spolupráce s dalšími institucemi

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a školskými poradenskými zařízeními.

Při škole pracuje pedagogická rada složená z pedagogů. Ke konzultacím mateřská škola využívá Pedagogicko – psychologickou poradnu v Novém Jičíně a Speciálně pedagogické centrum v Ostravě – Zábřehu.

Rodiče si pro své dítě dle vlastního uvážení volí v případě potřeby klinické logopedy v Kopřivnici, Frenštátě pod Radhoštěm, popř. v Novém Jičíně.

Škola je zahrnuta do Místního akčního plánu (MAP) rozvoje vzdělávání ORP Frenštát pod Radhoštěm, který je v rámci předškolního vzdělávání zaměřen na téma dostupnost–inkluzí–kvalita.

4.8 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost. Kontakty s rodiči jsou velmi intenzivní. Mezi rodiči a zaměstnanci školy funguje spolupráce, vzájemná komunikace a otevřenost. Učitelé se snaží porozumět a v rámci možností vyhovět konkrétním potřebám jednotlivých dětí a jejich rodin. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole. Přenos informací probíhá každodenně. Učitelé si vyhrazují čas pro osobní komunikaci s rodiči a vytvářejí vhodné podmínky pro individuální konzultace. Informují zákonné zástupce o prospívání jejich dítěte a jeho individuálních pokrocích, společně se domlouvají na dalším postupu při jeho dalším vzdělávání. Zároveň zachovávají soukromí rodiny a diskrétně přistupují ke svěřeným informacím. Rodiče školu navštěvují v rámci adaptačního programu pro nové děti a také při tradičních akcích –

vánoční setkání při tvůrčích dílnách, oslava Dne matek, velikonoční tvůrčí dílny s rodiči, rozloučení se školáky apod. Rodiče jsou vítáni při školních výletech a kulturních akcích. Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin. Mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity, poskytuje rodičům podle jejich potřeb informace z oblasti předškolního vzdělávání, doporučuje jim zajímavé přednášky, knihy, podporuje a doplňuje rodinnou výchovu

4.9 Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výše uvedeného v § 16 školského zákona v platném znění.

Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Naše škola zabezpečuje jednotný postup při integraci a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Je v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání (školský zákon) v platném znění. Vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných v platném znění. Rovněž je v souladu se Školním řádem mateřské školy Bordovice.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je uskutečňováno formou individuální integrace do běžné třídy na základě vyšetření dítěte v PPP nebo v SPC. Zpráva se doručí prostřednictvím datové schránky a všichni ji respektují.

Vzdělávání dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Spolupracujeme s odbornými pracovníky školského poradenského zařízení.
- Uplatňujeme speciální metody, postupy a formy práce na základě lékařského a speciálně pedagogického zařízení.
- Respektujeme zvláštnosti a možnosti dítěte.
- Dětem z odlišného jazykového prostředí věnujeme pozornost osvojení českého jazyka, umožníme těmto dětem vzdělávání ve svém mateřském jazyce.

- Používáme potřebné didaktické, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice, didaktické materiály.
- Využíváme poskytování pedagogicko – psychologických služeb a školských poradenských zařízení, služeb asistenta pedagoga, snížení počtu dětí ve třídě.
- Na základě doporučení ŠPZ zařazujeme děti do předmětu Speciální pedagogická péče.
- Na základě doporučení odborného pracoviště upravujeme obsah, formy a metody vzdělávání dětí (dle typu zdravotního postižení či znevýhodnění).
- Seznamujeme učitelky s typem postižení dítěte.
- Ve třídách s integrovanými dětmi vytváříme vhodné klima, domlouváme pravidla chování.
- Metody a formy práce přizpůsobujeme skladbě dětí ve třídě.
- Uplatňujeme speciální pedagogické postupy, alternativní metody práce a prostředky vzdělávání.
- Upravujeme očekávané výstupy dle doporučení ŠPZ tak, aby byly pro děti reálné a splnitelné, zpracováváme plány individuálního rozvoje a Plány pedagogické podpory.
- Při hodnocení dětí zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění.
- Při předškolním vzdělávání spolupracují učitelé MŠ dítěte navzájem, dále spolupracují s výchovným poradcem, odborníky (s psychologem, speciálním pedagogem, sociálním pracovníkem) a s rodiči (zákonnými zástupci).

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

- Podpůrná opatření jsou v jednotlivých oblastech rozdělena do pěti kategorií podle míry postižení dítěte.
- Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě Plánu pedagogické podpory (PLPP). Plán pedagogické podpory vypracovává učitelka MŠ dítěte pro oblasti, ve kterých dítě selhává, a to ve spolupráci s druhým, s učitelkou MŠ, ředitelkou MŠ a zákonným zástupcem dítěte. PLPP má písemnou podobu. Pokud nejpozději po 3 měsících tato opatření nestačí a nenastalo očekávané zlepšení, může zákonný zástupce dítěte požádat o vyšetření ve školském poradenském zařízení.

- Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) V oblasti metod a obsahu vzdělávání:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování i při realizaci činností;
- zaměření na rozvoj samostatnosti dítěte v co nejvyšší míře (sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení);
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření;
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých dětí;
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby dítěti;
- respektování pracovního tempa dítěte a poskytování dostatečného času ke splnění úkolu.

b) V oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během vzdělávání;
- využívání skupinového vzdělávání;
- postupný přechod k systému kooperativní výuky;
- je možné zařazování přestávek u činností, možnost činnost rozfázovat.

c) Zařazení předmětu speciálně pedagogické péče:

- vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení doporučuje učitelka MŠ dítěte ve třídě, podnět mohou podat i další učitelé MŠ;
- návrh na vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení projedná učitelka MŠ dítěte se zákonným zástupcem dítěte. Pokud ten s vyšetřením souhlasí, dostane k podpisu připravený informovaný souhlas s vyšetřením ve školském poradenském zařízení. Zákonný zástupce si může vybrat, v kterém poradenském zařízení chce nechat své dítě vyšetřit;
- doporučení školského poradenského zařízení projedná učitelka MŠ dítěte se zákonným zástupcem dítěte;
- podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují pouze na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Pro dítě, které má platné doporučení k integraci a jehož zákonný zástupce požádá ředitelku školy o vzdělávání svého dítěte podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), škola vypracování tohoto plánu zajistí.
- IVP vypracovává učitelka MŠ dítěte ve spolupráci s druhou učitelkou ve třídě, s ředitelkou a pracovníky školského poradenského zařízení.
- IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje učitelka MŠ se zákonným zástupcem dítěte.
- Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v §28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění.
- Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do 1 měsíce od doporučení školského poradenského zařízení.
- Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné.
- IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok.
- IVP může být doplňován a upravován i v průběhu školního roku.
- Učitelka MŠ, případně ve spolupráci se výchovným poradcem zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte, bez kterého nemůže být IVP prováděn.
- Učitelka MŠ po podpisu IVP zákonným zástupcem dítěte a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy a zaznamená je do školní matriky.
- IVP bude průběžně vyhodnocován a upravován.

Logopedická péče

Správná výslovnost dětí je rozvíjena prostřednictvím jazykových chviliek, kdy jsou s dětmi prováděna cvičení mluvidel denně všemi učitelkami. Cvičení na prevenci řečových vad provádí logopedická preventistka. Nápravu řečových vad zajišťují, často na základě doporučení mateřské školy rodičům, kliničtí logopedové.

4.10 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

4.11 Systém péče o děti nadané a mimořádně nadané

Za nadané je považováno dítě, které dosahuje výkonů nad rámec běžného průměru populace. Pomoc při identifikaci a následné péči o mimořádně nadaného žáka poskytují ŠPZ se souhlasem rodičů (zákonných zástupců).

Za mimořádně nadané dítě se považuje dítě, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

- Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných dětí spolupracujeme se školským poradenským zařízením.
- Na základě doporučení sestavíme individuální vzdělávací plán.
- IVP vypracovává učitel MŠ dítěte ve spolupráci s druhým učitelem MŠ na třídě, s vedoucím učitelem MŠ, výchovným poradcem a pracovníky školského poradenského zařízení.
- IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje učitel MŠ se zákonným zástupcem dítěte.
- Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v §28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění.
- Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do 1 měsíce od doporučení školského poradenského zařízení.
- Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné.
- IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok.
- IVP může být doplňován a upravován i v průběhu školního roku.
- Učitel MŠ, případně ve spolupráci se výchovným poradcem zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte, bez kterého nemůže být IVP prováděn.
- Vedoucí učitel MŠ po podpisu IVP zákonným zástupcem dítěte a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte předá informace o zahájení poskytování podpurných opatření podle IVP zástupkyni ředitelky školy a zaznamená je do školní matriky.
- Dle stupně nadání jsou dítěti zadávány specifické úkoly, případně další samostatná práce a tvořivost. Vzdělávací obsah je obohacován, je umožňován rozvoj nadání.

- Poskytujeme poradenství o dalších možnostech zapojení dítěte do mimoškolní činnosti.
- Pomáháme začlenit takové dítě do přirozené vrstevnické skupiny, vedeme všechny ke vzájemné toleranci.
- Využíváme speciální metody, formy a prostředky vzdělávání, didaktické materiály, poskytování pedagogicko – psychologických služeb.
- Umožňujeme předčasný nástup dítěte ke školní docházce.
- Umožníme vzdělávání skupiny mimořádně nadaných dětí.

4.12 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Legislativa nyní umožňuje přijímání dětí mladší tří let (od dosaženého věku 2 let). Podmínky pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let jsou upraveny ve vyhlášce 14/2005 o předškolním vzdělávání s účinností od 1. 9. 2020, kde je uvedeno: „za každé ve třídě zařazené dítě mladší 3 let se do doby dovršení 3 let věku dítěte nejvyšší počet dětí ve třídě podle odstavce 3 snižuje o 2 děti. Postupem podle věty první lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě nejvýše o 6.“

MŠ musí nastavit podmínky pro vzdělávání těchto dětí.

Třída pro mladší děti je přehledně uspořádána, je zajištěna bezpečnost a optimální množství podnětů pro tyto děti. V mateřské škole je dostatek hraček, které jsou vhodné pro děti mladší tří let. Pravidla pro používání a ukládání hraček jsou srozumitelně vysvětleny. Třída poskytuje dostatek prostoru pro volný pohyb, hru i odpočinek. MŠ je vybavena dostatečným hygienickým zázemím, ke třídě náleží umývárna, toalety a sprchový kout. V šatně má každé dítě své místo s úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Denní řád respektuje potřeby dětí mladších tří let. Podmínky pro adaptaci jsou vhodně vytvářeny s ohledem na individuální potřeby. Podle situace a potřeby daného dítěte jsou při vzdělávání vhodně realizovány individuální a skupinové činnosti. Učitelé na dítě reagují pozitivně, přijímají je, jsou k němu laskaví a důslední. Pozitivní vztahy jsou také navazovány s rodinou dítěte, učitelé se snaží o oboustrannou spolupráci a důvěru.

Vzdělávání dětí mladších tří let je podrobně rozpracováno v samostatné příloze školního vzdělávacího programu.

5. Organizace vzdělávání

5.1 Kritéria přijetí dítěte

Do mateřské školy jsou přijímány děti ředitelkou školy dle zákona č. 561/2004 Sb.,
O předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělání (školský zákon), vyhlášky č. 14/2005
Sb., o předškolním vzdělávání. Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce vzdělávání před
nástupem do ZŠ a děti s odkladem školní docházky.

6. Charakteristika vzdělávacího programu

6.1 Vize

DÍTĚ JE PRO NÁS...vzácné a jedinečné. Tak ho přijímáme, aby se ve vztazích s druhými dále rozvíjelo a vzácně a jedinečně vnímalo sebe i druhé. A ve svém růstu vnímalo své možnosti a uvědomovalo si své hranice.

VYCHÁZÍME Z TOHO, ŽE... život je dobrý, i když není snadný a je lepší nebýt na to, co přináší, sám. Rozvíjíme proto vztahy k členům komunity mateřské školy a obce, abychom v dětech podpořili úctu a respekt k místu, kde žijí.

NAŠE PEDAGOGICKÁ CESTA: Jsme vnímaví ke všem projevům života a usilujeme o celistvý rozvoj ve vztazích.

CO U NÁS NAJDETE: Neměříme výkonem, a proto máme čas být spolu a učit se. Hrát si, všímat si a objevovat a obdivovat život.

CO JE PRO NÁS PODSTATNÉ: Nebojíme se ptát i na to, na co se nedá snadno odpovědět. Přispíváme k osobnostnímu rozvoji dítěte otázkami po smyslu světa, našeho místa v něm a mezi ostatními lidmi s ohledem na kulturu rodiny.

6.2 Vzdělávací cíle a záměry

Vzdělávací program je otevřen třem oblastem:

Dítěti

Užíváním pedagogických nástrojů chceme maximálně vyjít vstříc individuálním potřebám dítěte a jejich rodin, popř. jejich blízkých osob. Rozložením pedagogických i nepedagogických pracovních pozic chceme být MŠ, která je multiprofesní – pedagog, školní asistent, logopedická preventistka, popř. speciální pedagog.

Rodině

Společně chceme přispět k vybudování komunitního zařízení, ve kterém bude mít svůj důležitý prostor setkávání nejen dětí a učitelů, ale i ostatních zájemců a zainteresovaných osob. V rámci celistvosti vzdělávání počítáme se spirituálním rozměrem člověka v nejširším slova smyslu. Chceme poskytovat odbornou péči dětem v oblasti předškolního vzdělávání, doplňovat a obohacovat výchovu rodiny.

Regionu

Respektujeme a zachováváme individuální profilaci školy s ohledem na regionální podmínky, místní možnosti a aktuální potřeby. Region, ve kterém se škola nachází a jeho jedinečný ráz, tradice a specifika, mají své místo v naší škole a záleží nám na tom, aby i naše MŠ byla obohacením místní komunity.

6.3 Formy a metody práce

Určující formou vzdělávací práce je hra ve všech jejích formách. Podporujeme rozvoj her námětových, vytváříme podmínky pro didaktické hry, hry konstruktivní, pohybové a dramatizující, vytváříme prostor pro spontánní hru dětí.

Plánovitě vytváříme podmínky pro skupinovou formu výuky, zařazujeme projektovou výuku a výuku individualizovanou. Využíváme příležitosti pro individuální formu výuky. Řídčeji používáme formu hromadné a frontální výuky.

Činnosti jsou organizovány rozmanitě a forma je volena dle typu činností, tématu, počtu dětí a kreativitě učitelky.

Metody jsou voleny podle vzdělávacího záměru a vzdělávacích obsahů jednotlivých bloků.

Upřednostňujeme metody slovní, názorné, a především metody praktické jako jsou badatelské činnosti a pokusy, práce s knihou, nácvik pohybových a pracovních dovedností, grafické a výtvarné činnosti. Vedeme děti k samostatnosti a vlastní aktivitě metodami výzkumnými a problémovými, k aktivizaci dětí využíváme metody situační, didaktické hry a diskuse. Využíváme metody motivace, povzbuzování, přesvědčování, nápodoby. Zařazujeme metody, které přiblíží dětem poznání zákonitostí a jevů života kolem nich.

7. Vzdělávací obsah

7.1 Principy vzdělávání

Ve vzdělávacím procesu upřednostňujeme metodu výchovy emotivní na vyvolávání, popř. utlumení citových a volních kvalit. Konflikty dětí převádíme do verbalizovaného problému, který umožňuje racionální řešení.

Učitelky zpracovávají integrované bloky do třídního vzdělávacího programu, kde konkretizují vhodná témata dle schopností věku a zájmu dětí. Jednotlivé integrované bloky jsou plánovány zhruba pro dvouměsíční období. Vzdělávací blok Veselé šachy probíhá v rámci celého školního roku, a to ve spolupráci s odborníkem. Do školního vzdělávacího programu jsou zařazeny tři vzdělávací projekty, dva celoroční a jeden třítydenní. Součástí vzdělávacího programu je etická výchova, která prochází všemi vzdělávacími oblastmi. Jednou měsíčně je do vzdělávání zahrnuto téma z minimálního preventivního programu.

V průběhu školního roku může být obsah vzdělávání doplňován o další vzdělávací témata nebo činnosti neplánované. Vzdělávací blok může trvat různě dlouhou dobu, záleží na množství činností, na tom, jak je děti zvládají a na dalších okolnostech. Vzdělávací blok lze vynechat, nahradit, nebo zařadit neplánovaný projekt.

7.2 Výchovně vzdělávací strategie školy

Obsah vzdělávání v naší mateřské škole směřuje k postupnému získávání takových poznatků, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou všeobecně pokládány za životně důležité a prvořadě pro další vzdělávání i pro budoucí úspěšné společenské uplatnění každého dítěte.

Klíčové kompetence (= schopnosti, způsobilost) představují ideální cílový stav, ke kterému směřuje veškeré naše působení na děti. Nabývání těchto kompetencí je celoživotní proces. Předškolní vzdělávání vytváří jejich základní předpoklady, na které další stupně vzdělávání navazují a prohlubují. Nedostatečné základy těchto kompetencí mohou dítě na počátku celoživotního rozvoje a vzdělávání značně znevýhodňovat.

Vedeme děti tak, aby se dítě ukončující předškolní vzdělávání, podle svých individuálních vývojových možností, mohlo přiblížit klíčovým kompetencím na této úrovni.

7.3 Uspořádání témat ŠVP

Integrované vzdělávací bloky

Veselé šachy

Kdo jsem já, a kdo jsi ty

Podzim maluje

Zima čaruje

Těšíme se, přišlo jaro

Do světa se těšíme

Projekty

Hájku, háječku

Se Sokolem do života

Kamarádi, pojďte k nám

Součástí integrovaného bloku „Kdo jsem já a kdo jsi ty“ je projekt „Kamarádi, pojďte k nám.“

Tento projekt je zařazován v prvních třech týdnech školního roku.

7.4 Integrované bloky

7.4.1 Veselé šachy

Název integrovaného bloku	Veselé šachy	
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět	
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Záměrem vzdělávacího bloku je rozvíjet logické i kritické myšlení, rozvíjet předmatematickou i předčtenářskou gramotnost, kreativitu, volní vlastnosti, trpělivost, vytrvalost</p> <p>Uvést dítě hravou formou do širší problematiky základů hry šachů. Pomocí příběhů, kvízů, hádanek, básniček a omalovánek položit základy šachové hry. Rozvíjet kritické myšlení, paměť, kreativitu, trpělivost, vytrvalost, koncentraci, sociální dovednosti, řešení problémů. Získávat a prohlubovat předčtenářské a předmatematické dovednosti u dětí.</p>	
Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně,

cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	problémů, tvořivého sebevyjádření)	předkládat „nápad“
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	vytváření základů pro práci s informacemi	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	– poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj schopnosti sebeovládání	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
uplatňuje získanou zkušenost v praktických	rozvoj a užívání všech smyslů	vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a

situacích a v dalším učení		přizpůsobit jej podle pokynu
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	– rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy		
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

<p>zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti</p>	<p>– osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p>
<p>se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění</p>	<p>rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu</p>	<p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu</p>

7.4.2 Kdo jsem já a kdo jsi ty

<p>Název integrovaného bloku</p>	<p>Kdo jsem já a kdo jsi ty</p>
<p>Oblast</p>	<p>Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět</p>
<p>Charakteristika integrovaného bloku</p>	<p>Záměrem vzdělávacího bloku je uvést dítě do širšího sociálního prostředí, orientovat se v něm a vytvořit podmínky pro navázání osobních vztahů a přátelství. V tomto bloku vytváříme podmínky pro pozvolnou adaptaci dítěte na prostředí MŠ, jeho postupné sžívání se se s režimem dne, vnímání základních požadavků a pravidel.</p>

Název integrovaného bloku	Kdo jsem já a kdo jsi ty	
	Součástí integrovaného bloku je projekt Kamarádi, poďte k nám. Tento projekt, který je zaměřen na spolupráci, je zařazován v prvních třech týdnech školního roku.	
Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj kooperativních dovedností	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

okolím		
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj schopnosti sebeovládání	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a

spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy		dovednosti
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším,	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému

rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	dětské herní skupině apod.)	dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	domluvit se slovy i gesty, improvizovat

7.4.3 Podzim maluje

Název integrovaného bloku	Podzim maluje
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a společnost, Dítě a svět.

Název integrovaného bloku	Podzim maluje	
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Vzdělávací blok představuje dětem svět přírody v ročních obdobích. Seznamuje děti s biotopem lesa a zahrady a jejich proměnami v průběhu času. Nabízí dětem prožitky spojené se změnami počasí. Seznamuje dítě se širším okolním prostředím a učí ho pohybovat se bezpečně v okolí mateřské školy, v terénu vesnice.</p> <p>Pokládá základy zdravého životního stylu a seznamuje dítě s tělem člověka. Utváří prosociální chování dítěte k ostatním dětem a rozvíjí pohodu vzájemných vztahů spolu s ochranou a péčí o své zdraví.</p>	
Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	uvědomění si vlastního těla	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci)

		s lidmi, kteří se takto chovají)
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky I oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	– rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

podílí a že je může ovlivnit	vyjádřit	
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	sledovat a vyprávět příběh, pohádku
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	uvědomění si vlastního těla	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)</p>	<p>vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení</p>
<p>spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat</p>	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově</p>
<p>si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem</p>	<p>seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu</p>	<p>osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
<p>užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích</p>	<p>vytváření základů pro práci s informacemi</p>	<p>vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p>
<p>dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i</p>	<p>osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o</p>	<p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních),</p>

druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	pohybových činnostech a jejich kvalitě	znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou: dokáže mezi nimi volit	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine	osvojení si věku přiměřených praktických	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku

<p>úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p>	<p>dovedností</p>	<p>(zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p>
<p>dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky</p>	<p>rozvoj fyzické i psychické zdatnosti</p>	<p>zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p>
<p>zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti</p>	<p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>
<p>rolišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou: dokáže mezi nimi volit</p>	<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více,</p>

		stejně, méně, první, poslední apod.)
--	--	--------------------------------------

7.4.4 Zima čaruje

Název integrovaného bloku	Zima čaruje	
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět	
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Integrovaný blok Zima čaruje zdůrazňuje význam tradic a svátků, zavádí děti do světa her a fantazie na půdorysu zimního období.</p> <p>Vytváří povědomí o mezilidských morálních hodnotách vycházejících z náboženství (přátelství, pomoc, darování) Seznamuje děti s křesťanskou tradicí Vánoc, Mikulášem. Podporuje citové vztahy k rodině, domovu i mateřské škole. Rozvíjí fantazii ve vnímání estetických literárních děl a ilustrací.</p> <p>Přibližuje svět fantazie, pohádkových příběhů a poezie.</p> <p>Nabízí dětem i vhled do světa dospělých a jejich práce, a rozvíjí praktické dovednosti dětí, seznamuje je s typy pracovních materiálů a činností.</p> <p>Záměrem vzdělávacího bloku je seznámit s křesťanskou tradicí Vánoc, Mikulášem. Pochopit význam tradic a svátků, vytvořit povědomí o mezilidských morálních hodnotách vycházejících z náboženství (přátelství, pomoc, darování). Rozvinout praktické dovednosti dětí, seznámit je s typy pracovních materiálů a činností. Nabídnout dětem i vhled do světa dospělých a jejich práce. Podporovat citové vztahy k rodině, domovu i k mateřské škole. Rozvinout fantazii při vnímání estetických literárních děl a ilustrací, přiblížit svět fantazie, pohádkových příběhů a poezie.</p>	
Klíčové kompetence	Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem		
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládnutí koordinaci ruky a oka, zvládnutí jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami,
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti: postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje: spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací: hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady): využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání,	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

okolím	porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat některá písmena a číslice, popř. slova
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či

nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	uvědomění si vlastního těla	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání,	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma

okolím	porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
--	--	--

7.4.5 Těšíme se, přišlo jaro

Název integrovaného bloku	Těšíme se, přišlo jaro	
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět,	
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Vzdělávací blok „Těšíme se, přišlo jaro“ probouzí v dětech radost z prožitků jarní přírody a seznamuje s tradicí oslav Velikonoc. Posiluje jejich pozitivní vztah ke zvířatům a přírodě kolem. Rozvíjí smysl pro krásu přírody a umožňuje radostné prožívání jarních změn v zahradě, v lesích i u vody. Povzbuzuje rozvoj mravního cítění dětí a vytváří podmínky pro prožívání a vyjádření emocí.</p> <p>Vzdělávací blok si dává za cíl probudit v dětech radost z prožitků jarní přírody. Seznámit se s křesťanskou tradicí velikonočních svátků a regionálními zvyky příprav a oslav. Posílit jejich pozitivní vztah ke zvířatům a přírodě kolem. Rozvinout smysl pro krásu přírody a umožnit radostné prožívání jarních změn v zahradě, v lesích i u vody. Povzbudit rozvoj mravního cítění dětí a vytvořit podmínky pro prožívání a vyjádření emocí. Podporovat vůli k učení.</p>	
Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	utvořit jednoduchý rým
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

<p>je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným</p>	<p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
<p>zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti</p>	<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>– chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p>
<p>řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost</p>	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi – mít pově</p>
<p>má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat</p>	<p>vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí</p>	<p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p>

ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zorganizovat hru
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	– uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření základů pro práci s informacemi	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
řeší problémy, na které stačí; známé a	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	problémů, tvořivého sebevyjádření)	
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou: uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

	psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

7.4.6 Do světa se těšíme

Název integrovaného bloku	Do světa se těšíme	
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět	
Charakteristika integrovaného bloku	Vzdělávací blok umožňuje dítěti rozšířit své poznatky o blízkém i vzdálenějším okolí, učí ho chápat rozdíl mezi městem a vesnicí. Pomocí společenských akcí dítě rozvíjí své sociální a komunikační dovednosti. Rozšiřuje vědomosti o přírodě a potřebě bezpečného chování v ní. Stimuluje dítě ke kultivaci svého projevu, upevňuje jeho identitu, sebepojetí.	
Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje,	poznávání jiných kultur	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů		
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)	vytváření základů pro práci s informacemi
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové i dramatické)	sledovat očima zleva doprava
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	chápat slovní vtip a humor
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj schopnosti sebeovládání	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k

tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečností	světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat: chápe, že všichni mají stejnou hodnotu	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	– zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování

<p>má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých</p>	<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p>
<p>se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p>
<p>odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých</p>	<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p>
<p>spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat</p>	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p>
<p>se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění</p>	<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p>
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o</p>	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o</p>	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a</p>

<p>jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
<p>se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat</p>	<p>získání relativní citové samostatnosti</p>	<p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p>
<p>se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje: je otevřené aktuálnímu dění</p>	<p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>	<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>
<p>řeší problémy na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou dospělého</p>	<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p>
<p>je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným</p>	<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat</p>	<p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p>

8. Dílčí projekty a programy

8. 1 Projekt „Kamarádi, pojdte k nám“

Třítýdenní projekt, který je součástí integrovaného bloku „Kdo jsem já a kdo jsi ty?“ Realizován na začátku školního roku.

Hlavní záměr edukačního projektu:

Pro učitelku:

Rozvinout vztahy mezi dětmi, vést je ke spolupráci a podporovat utváření a prohloubení jejich vzájemného vztahu. Upevňovat kamarádské vztahy důvěry a podporovat spolupráci dětí, kultivovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Umožnit dítěti pozitivní prožitky při společných činnostech a ve spolupráci s jinými dětmi. Rozvíjením kamarádských vztahů ovlivňovat kladně klima třídy.

Pro dítě:

Edukačním záměrem pro dítě je chovat se přátelsky k ostatním dětem a spoluvytvářet kamarádské prostředí. Uvědomovat si potřeby jiného dítěte a respektovat je, pomoci druhému dítěti. Dokázat se domluvit, zapojit se do společných činností a spolupracovat jak při společných činnostech, tak i při hře. Dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití v mateřské škole, pravidla her, hrát fair.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	spolupracovat s ostatními
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

<p>se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p>	<p>uvědomění si vlastního těla</p>	<p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p>
<p>soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů</p>	<p>rozvoj a užívání všech smyslů</p>	<p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
<p>projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost</p>	<p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>	<p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p>
<p>zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti</p>	<p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p>
<p>ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit</p>	<p>seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu</p>	<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p>

napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	porozumět běžným neverbálním projevům a citových prožitků a nálad druhých
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

8. 2 Projekt „Hájku, háječku“

Celoroční projekt

Hlavní záměr edukačního projektu:

Pro učitelku:

Seznámit dítě s přírodním prostředím, které je obklopuje a vytvářet u dítěte kladný vztah k živé i neživé přírodě. Vzbudit u dítěte zájem pozorovat proměny probíhající v lese během všech ročních období. Umožnit dítěti pozitivní prožitky v přírodě, podporovat zaujetí pro bádání, zkoumání a objevování souvislostí.

Pro dítě:

Seznamovat se s přírodním s prostředím, ve kterém žije, vytvářet si pozitivní vztah k živé i neživé přírodě. Rozvíjet si pohybové schopnosti a zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné

motoriky, rozvíjet a užívat všechny smysly. Rozšiřovat si slovní zásobu, rozvíjet tvořivost a schopnost vyjádřit své prožitky, pocity a dojmy. Získávat nové dovednosti a poznatky spontánním a prožitkovým učením. Spolupracovat při společných činnostech i při spontánní hře, všimát si, zkoumat a objevovat souvislosti.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
si všimá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného	vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)

	<p>myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)</p>	<p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p>
<p>se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p>	<p>posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)</p>	<p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení</p>
<p>klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo</p>	<p>vytváření základů pro práci s informacemi</p>	<p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>
<p>odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých</p>	<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p>	<p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p>
<p>se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p>

projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje	rozvoj kooperativních dovedností	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy		
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

8. 3 Projekt „Se Sokolem do života“

aneb **Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky** – celoroční projekt

Hlavní záměr edukačního projektu:

Pro učitelku:

Rozvíjet pohybovou gramotnost dětí, položit základy pohybových dovedností, rozvíjet pohybové schopnosti tak, aby je dítě mohlo v pozdějším životě dále zdokonalovat. Vést dítě k vnímání pohybu jako přirozené součásti života, vzbudit u dítěte radost z pohybu.

Pro dítě:

Zapojit se do pohybových aktivit, začlenit pohyb přirozeně a s radostí do běžného dne. Osvojit si základy pohybových dovedností, rozvíjet své pohybové schopnosti. Učit se vnímat pohyb jako přirozenou část svého života. Poznávat své aktuální možnosti a hranice, hrát fair, dodržovat dohodnutá pravidla. Spolupracovat s kamarády.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	prostředí	
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	uvědomění si vlastního těla	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
si všímá dění i problémů v bezprostředním	posilování přirozených poznávacích citů	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat

okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	(zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	zkušenosti k učení
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření základů pro práci s informacemi	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj schopnosti sebeovládání	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními

společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy		
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé – začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdíly
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	uvědomění si vlastního těla	zachovávat správné držení těla
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

	tomto prostředí	
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání relativní citové samostatnosti	rozhodovat o svých činnostech
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

8. 4 „Metoda dobrého startu“

Metoda dobrého startu (dále MDS) sleduje rozvoj psychomotoriky ve všech aspektech v součinnosti se sférou emocionálně motivační a sociální, přispívá k rozvoji řeči.

Cvičení MDS u dětí s normální psychomotorickou úrovní rozvoj aktivizují, u dětí s poruchami vývoje upravují nepravidelně se rozvíjející funkce. Vhodné je její využití u dětí se specifickými poruchami učení, je efektivní u dětí s odkladem školní docházky. Splňuje funkci diagnostickou v rámci pedagogické diagnostiky. Metoda je zpracována do 25 lekcí s dostatečným výběrem modelových situací, respektuje individualitu dítěte i možnosti učitele. Akceptuje aktuální odborné poznatky a reálnou situaci školy

Každá z 25 lekcí má stejnou strukturu, řád, kroky

- Zahájení
- Posílení jazykových kompetencí a komunikativních dovedností (verbální i nonverbální)
- Specifická cvičení (posílení rozvoje zrakové a sluchové percepce, pravolevé a prostorové orientace)
- Pohybová cvičení
- Píseň - pohyb (cvičení pohybově akustická)
- Píseň - pohyb - grafický vzor (cvičení pohybově akusticko optická)
- Závěr

Co MDS u dětí podporuje:

příprava dětí na školní výuku psaní, čtení, příp. počítání

podporuje rozvoj řeči, zrakového vnímání, hrubé a jemné motoriky, vnímání rytmu

velmi vhodná pro děti s odkladem školní docházky

úspěšná u dětí se specifickými poruchami učení

Metoda dobrého startu je v naší mateřské škole určena:

Pravidelně: dětem předškolního věku s odkladem školní docházky i bez odkladu

Příležitostně: podle zájmu dítěte pro všechny ostatní děti

Hlavní záměr edukační metody:

Pro učitelku:

Rozvíjet u dítěte psychomotoriku, upravovat u dětí nerovnoměrnosti ve vývoji. Aktivizovat součinnost mezi emocionálním a sociálním vývojem, rozvíjet jazykové a komunikační kompetence u dítěte. Posilovat u dítěte pravolevou a prostorovou orientaci, ovládnutí tělesného schématu a zrakového vnímání. Rozvíjet u dítěte sluchové vnímání.

Pro dítě:

Aktivizovat a motivovat se k osvojování poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní. Posílit si jazykové a komunikační kompetence, zrakovou a sluchovou perцепci. Rozvíjet si schopnost soustředění, představivost a fantazii. Seznamovat se s novými písněmi a popěvkami, rozvíjet si rytmické cítění, řeč a grafomotoriku.

9. Systém evaluace

<p>Koncepce a rámec školy</p>	<p>Zhodnotit jsou-li naplňovány dílčí cíle, ŠVP (TVP) koresponduje s RVP, zda škola naplňuje svoje dlouhodobé cíle</p>	<p>Kontrola příprav, hospitace. Rozhovor s učitelkami o jejich vizi naplňování cílů. Sledování inovací RVP a následná aktualizace ŠVP. Poskytnutí zpětné vazby pedagogům.</p> <p>Srovnávání výsledků vzdělávání s očekávanými výstupy.</p>	<p>2x ročně</p> <p>průběžně</p>	<p>Martina Kaděrová, ředitelka MŠ</p> <p>všichni pedagogové</p>
<p>Pedagogické vedení školy</p>	<p>Monitorovat práci učitelů, jejich připravenost, pravidelnost a systematičnost vyhodnocování. Vést pedagogy k pravidelné sebereflexi.</p>	<p>Hospitace ředitele, vzájemné hospitace pedagogů. Pohospitační rozhovor</p> <p>Sebehodnotící rozhovory s učitelkami.</p> <p>Analýza třídní i školní dokumentace.</p> <p>Porovnání výsledků vzdělávání s plánovanými cíli.</p> <p>Dokumentace o zasedání pedagogické</p>	<p>2x ročně</p>	<p>Martina Kaděrová ředitelka MŠ,</p> <p>pověřený pedagog</p>

		rady. .		
Kvalita pedagogického sboru	Zlepšovat kvalitu pedagogického sboru prostřednictvím zlepšování komunikace s dětmi, rodiči i kolegy zvolením vhodných komunikačních metod.	Rozhovor. Náslech. Hospitace, Sebereflexe. Účast pedagogů na webinářích a vzdělávacích seminářích. Komunikace a rozhovory s rodiči o spokojenosti s přístupem mateřské školy k jejich potřebám.	2x ročně	Martina Kaděrová ředitelka MŠ
Vzdělávací výsledky	Sledovat individuální vzdělávací pokroky každého dítěte. Při zjištění případných problémů včasné zachytit a vyvodit odborně podložené závěry. V případě potřeby doporučit odbornou pomoc. Hodnotit délku a dynamiku adaptace. Hodnotit připravenost předškoláků do ZŠ. Vyhodnotit, jaké místo škola zaujímá v úrovni vzdělávání ve srovnání s jinými školami v kraji (rozsah a oblasti vzdělávání, nabídka a rozmanitost činností, zapojení do vzdělávacích programů a jejich výsledky).	Soustavné pozorování dětí při hře a činnostech. Záznam poznatků, vedení portfolia, použití diagnostických testů a jejich zakládání. Hodnocení a průběžné monitorování chování a adaptace dětí ve třídách a jejich spolupráce. Vzájemná konzultace učitelek. Komunikace s rodiči ohledně vzdělávacích výsledků dítěte a spokojenosti se vzdělávací institucí, s přístupem k informacím. Zpětná vazba rodičů k distanční výuce. Zpětná vazba učitelek ze základní školy a jejich hodnocení ohledně připravenosti prvňáčků v základní škole.	2x ročně, průběžné celoroční hodnocení	Martina Kaděrová, ředitelka, pedagogové
Podpora dětí při vzdělávání	Nabízet dětem rovné příležitosti ve vzdělávání,	Hospitace, individuální rozhovor s	2x ročně	Martina

(rovné příležitosti)	respektovat jejich zájmy, rozvíjet jejich talent bez ohledu na jejich sociokulturní pozadí a individuální zvláštnosti.	dětmi, učitelkami. Hodnotit dětské výkony, nabízet činnosti, pracovat s odbornou literaturou, komunikovat s odborníky.		Kaděrová ředitelka školy
----------------------	--	---	--	-----------------------------

Evaluace probíhá na pedagogických poradách písemnou formou.

Seznam příloh:

- Projekt: Kamarádi, pojdte k nám
- Projekt: Hájku, háječku
- Projekt: Se Sokolem do života
- Minimální preventivní program – Prevence patologických jevů
- Vzdělávání dětí mladších 3 let

Literatura a použitý materiál:

- Legislativa:
zákon č. 561/2004 Sb. v platném znění,
vyhláška č. 72/2005 Sb. ve znění vyhlášky č.103/2014 Sb.,
vyhláška č. 73/2005 ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb.,
vyhláška 214/2012, kterou se mění vyhláška č. 14/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 43/2006 Sb.,
zákon č. 563/2004 Sb. a další;
- Úmluva o právech dítěte;
- Využití metodického portálu pro předškolní výchovu;
- MŠMT ČR. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.
- Směrnice školy (BOZP, Organizační řád, Školní řád MŠ, atd.).

Seznam zkratk:

ČŠI	Česká školní inspekce
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
IVP	Individuální vzdělávací plán
MAP	Místní akční plán vzdělávání
MDS	Metoda Dobrého startu
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství a tělovýchovy
ORP	Obec s rozšířenou působností
PHmax	Maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti financované ze státního rozpočtu na mateřskou školu podle počtu tříd v jednom pracovišti
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
SPC	Speciálně pedagogická poradna
ŠVP	Školní vzdělávací program
TVP	Třídní vzdělávací program